

hrepenel po najvišjih umetniških uzorih; ki je bil po pravici ponosen na to, kar je vedel in znal; ki je bil izboren učenik učencem svojim n. pr. Janezu in Juriju Šubicu, Tomcu, Ogrinu, Grilcu i. dr.; mož, katerega so čislali in spoštovali velikani slikarske umetnosti, kakor Anselm Feuerbach i. dr.; umetnik, katerega bode kulturna zgodovina slovenska štela med prve veleume naroda našega, povzdigala ga celó nad Langusa — Ivan Wolf je zadnje čase prebil v veliki jedinščini; ni imel niti svojega atelierja ter večkrat ni vedel niti kje bode obedoval, kje bode spal! Bil je pravi prikovani Prometej, ki je v bridkem dušnem trpljenji in telesni bedi pojemal v naših malenkostnih, tesnosrčnih razmerah! Bolan se je hotel dné 12. decembra proti 4. uri iz svojega stanovanja, katerega mu je od 1. decembra plačevalo kranjsko stavbinško društvo, peljati h g. Treotu, da bi se z njim pomenil nekaj o freskah, katere je bilo Wolfu slikati v novem deželnem muzeji. A ko voznik pred Treotovo pisarno na Marije Terezije cesti odpre voz, najde v njem Wolfa nezavestnega. Prepeljejo ga v bólnico, a tukaj je mogel g. dr. Gregorič ml. konstatirati samó smrt njegovo. Dné 14. decembra smo ga pri sv. Krištofu izročili materi zemlji ter hvalili Boga, da je velikega umetnika rešil daljšega trpljenja. „Ljubljanski Zvon“ je imel za danes pripravljen životopis pokojnega umetnika; a zadnje dni mu je o njem došlo še toliko zanimivih poročil, da je spis rajši odložil za eno prihodnjih številk.

Slikar Janez Šubic. Ob umetniškem delovanji slovenskega slikarja Janeza Šubice nam piše prijatelj, zanimajoč se za domačo, tako malo gojeno umetnost: Žalibog so pri nas jako neugodna tla za razvoj slikarske umetnosti; najboljši, a prežalostni dokaz za to mojo trditev bilo je življenje te dni tako nagloma umršega staroste slovenskih slikarjev, Janeza Wolfa. Letá in leta je krasil našo domovino s svojimi izbornimi deli, a vendar je mož umrl v več nego skromnih razmerah. . . . Nemo propheta in patria! — tako si je pač tudi mislil prvi učenec preminulega mojstra, gosp. Janez Šubic, ki je še za Wolfovega bivanja v Šentvidu nad Ljubljano stopil v njegov atelier. Zapustivši domovino, bival je pozneje v Benetkah in v Rimu ter po malem prestanku v domačih krajih naselil se na Dunaji. Od tam so ga l. 1881. poklicali bratje Čehi v zlato Prago, kjer so gradili s požrtvovalnostjo svojega naroda prekrasen Talijin hram. Janez Šubic je ustregel pozivu čeških rodoljubov in prevzel razna dela v novem gledališči. Najprvo je slikal po kartonu češkega slikarja Ženiška edno izmed treh plafondovih podob v velikem gledališkem foyeru, predstavljajočo „Propad“. Na istem prostoru je prevzel zvršitev dveh lunet iz ciklusa slikarja M. Aleša (čitateljem, katerim niso podrobneje znana umetniška dela v češkem gledališči, omenjam, da Alešov ciklus obseza 14 podob, ki nam kažejo češkega junaka, potujočega po domovini svoji; vsaka slika, luneta, predstavlja eden okraj dežele češke in njegove karakteristične zanimivosti); naš slikar je izdelal zadnji dve podobi, ki imate naslov „Otava“ in „Žalov“. Izmed štirih velikih obrazov na stenah glavnega foyerja je slikal potem dve sliki „Život“ in „Zgodovino“. Udeležil se je del, katera so poklonili češki umetniki novoporočenemu cesarjeviču Rudolfu in presvetli njegovi soprogi; v ta „Album čeških umetnikov“ je naslikal z vodnimi barvami (aquarell) podobo, predstavljajočo mlado deklico, ki se pogovarja z Amorjem. Slika ima naslov „Vprašanje“ in je jako dopadla. Umrši nesrečni dr. Tyrš jo je zeló pohvalno ocenjeval v nekem češkem listu (imena se ne spominam več) in rekel, da je slovenski slikar dosegel v tem genru palmo med vsemi ostalimi deli.

L. 1883. je bil poklican vnovič v Prago, da nadaljuje svoja dela v gledališči in popravi slike, katere je poškodoval požar. Popravil je vse slike v foyeru in na

novo slikal tri velike podobe na stropu foyera: „Renaissance“ — „Zlati vek“ — in „Propad“; obnovil in popravil ves (poprej omenjeni) Alešev ciklus ter po dokončanem delu naslikal še četrti obraz na stenah foyera, „Lumir“ po Ženiškovem načrtu.

Slike so jako ugajale in v raznih čeških listih so bile obširne laskave ocenjave; predaleč bi šel, ko bi hotel vse naštevati. Omenjam le toliko, da je vsled tega vspeha mestni zbor praški počastil umetnika z naročilom, da okraši fasado nove mestne vodarne s slikami. To poslopje je slavno delo češkega arhitekta Wiehla. Janez Šubic je olepšal fasado s sgraffito-podobami, ki predstavljajo razne osebe iz časa švedske vojske; tu vidimo podobe P. Plachyha, Coloreda, Königsmarka i. dr., tedanjega mestnega župana, razne meščane, dijake i. t. d.

Med prvim in drugim bivanjem v Pragi mudil je se slikar na svojem domu — Poljanah. Tu je za podružnico božje poti sv. Olbenka (na poti med Loko in Poljanami) napravil pet oltarnih podob. Pozneje je šel zopet na Dunaj, kjer je slikal za privatna naročila; med drugim je dodelal tu podobo „Prodajalka ovočja“, katero je kupil znan dunajski bankir. Huda bolezen očetova ga je pripeljala zopet v rojstni kraj. Pri očetu je bival več mesecev, dokler ga mu ni pobrala nemila smrt. Med tem časom je slikal po naročilu poljanskega, za umetnost jako vnetega župnika g. Ramovša, veliko podobo Sv. Notburge za podružnico Bukov Vrh nad Poljanami. Oče je bil pričel oltarno sliko sv. Antona, katero je nameraval pokloniti kapucinskemu samostanu v Škofji Loki; ker ga je pa neozdravljiva bolezen prezgodaj položila na postelj, prevzel je sin delo ter je dovršil še za očetovega življenja. Le-ta, nad 2 m visoka oltarna slika visi sedaj v ednem stránskikh altarjev omenjenega samostana.

Že na Dunaji je stopil naš slikar v dogovor s kraljevo bavarsko vlado, ki ga je vabila, da bi prevzel nekaj dela na novem obrtnem muzeji v Kaiserslauternu v renski Palaciji in vstopil kot profesor na ta umetniški zavod, ki je blizu tacega pomena, kakor naš „Avstrijski umetniški muzej“. Po smrti očetovi je šel tedaj Janez Šubic na Nemško, kjer biva že od letošnje jeseni. Pretečeno zimo je zvršil dve skici za Kaiserslautern, predstavljajoče „Moč“ in „Abundantia“. Te slike bode slikal v omenjenem muzeji na strop vélike dvorane; v ravno isti palači ima nalogo, da olepša loggije s štirinajstimi slikami, ki bodo imele v smoter zgodovino in razvitek človeštva. Sedaj ima v delu „Trojanske basni“ in „Periklejevo dobo“, pozneje pridejo Rimci in drugi kulturni narodi na vrsto.

Zanimalo bode morebiti slovenske rojake, kako piše najstarejši tamošnji časnik „Pfälzische Presse“ z dné 15. sept. m. l. o našem umetniku. „Als Lehrer für die decorative Malerei an der hiesigen Baugewerkschule, als Nachfolger des Herrn v. Kramer, wurde nach langen Verhandlungen eine in Künstlerkreisen sehr bekannte und geachtete Persönlichkeit, Jan. Šubic aus Wien gewonnen, der auch bereits dahier eingetroffen ist. Leider soll der ausgezeichnete Künstler vorerst nur auf die Dauer von fünfzehn Monaten eine Anstellung angenommen haben.“ Gosp. Janez Šubic je namreč stavil kraljevi bavarski vladi razne pogoje, ki za prvi pot niso privedli do definitivnega rezultata; na to se ozira omenjeni list.

Naj zadostuje ta kratek opis delovanja našega umetnika na tujem. Mar-sikaka opomnja mi je na jeziku — toda o tem morebiti prihodnjič, ko nameravam podati ednak obris o najnovejših delih Janezovega mlajšega brata, Jurija Šubica v Parizu. —